

Liite 1.

Länsi-Suomen yhteistyöalueen strategia

Menestystekijät

Arvolupaukset asiakkaillemme

Väestö

Meillä olet osaavissa
käsissä

Meillä saat
palvelua kaksi- ja
monikielisesti

Pääset palveluihimme
ajasta ja paikasta
riippumatta

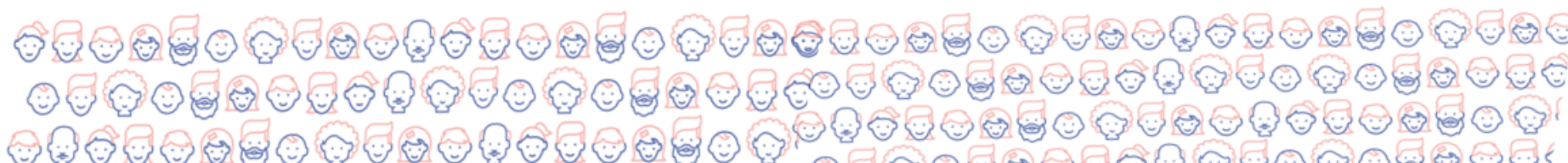
Palvelumme ovat
asiakaslähtöisiä ja
vaikuttavia

Ympäröivä yhteiskunta

Toimimme
kustannustehokkaasti

Olemme turvallinen
yhteistyöalue

Toimintamme perustuu
tutkittuun tietoon

Strategiakartta

TAVOITTEET	Asiakaslähtöiset, yhdenvertaiset, kaksikieliset palvelut väestölle asuinpaikasta riippumatta Kolmen vahvan hyvinvointialueen yliopistollinen yhteistyöalue Henkilöstöressurssin turvaaminen Laaja-alainen ja vahva tutkimus- ja kehittämissyhteistyö Yhteinen varautumis- ja valmiussuunnittelu					
ASIAKAS-ARVO-LUPAUS	Väestö Pääset palveluihimme ajasta ja paikasta riippumatta Meillä saat palvelua kaksi- ja monikielisesti Meillä olet osaavissa käsissä			Ympäröivä yhteiskunta Toimintamme perustuu tutkittuun tietoon Toimimme kustannustehokkaasti Olemme turvallinen yhteistyöalue		
PROSESSIT	Erityisen osaamisen tunnistaminen ja hyödyntäminen Toimintaympäristön ja palvelutarpeen analyysin yhteinen valmisteluprosessi Yhteen sopivien digipalveluiden kehittäminen			Omavalvontaprosessien yhdenmukaistaminen Hankintayhteistyön tiivistäminen SOTEPE-tilannekuva Veto- ja pitovoiman lisääminen Tehokas toimeenpano Tietojohtamisen prosessi Varautumisen ja valmiuden suunnitelmat		
RESURSSIT JA OSAAMINEN	Kriittisen henkilöstöressurssin turvaaminen Virtuaalinen osaamisalusta ja -verkosto Kansainvälisen työvoiman rekrytointi			Riittävä ja hyvinvoiva henkilöstö Hankintaosaaminen Koulutusyhteistyö Merkittävät SOTEPE-investoinnit		

Tavoitteet	Mittarit Strategian toimenpiteet kirjattu YTA-sopimukseen
Asiakaslähtöiset, yhdenvertaiset, kaksikieliset palvelut väestölle asuinpaikasta riippumatta	• NPS • Yhteistyöalueen palvelujen saatavuus/ muut yhteistyöalueet • Digipalveluiden käyttöaste
Kolmen vahvan hyvinvointialueen yliopistollinen yhteistyöalue	• Yliopistosairaala ja kaksi keskussairaala • Yhteistyöalueen kustannustehokkuus/ muut yhteistyöalueet • Sopimuksen yhteistyön ja työnjaon toteutuminen • Toteutuneiden yhteishankintojen määrä
Henkilöstöresurssin turvaaminen	• Yhteistyöalueen avoimet työpaikat ja hakijamäärät • YTA-tasoisesti määriteltujen harjoittelujaksojen toteutuminen • YTA-tasoiset koulutuspolut • Kansainvälisen rekrytoinnin toteutuminen
Laaja-alainen ja vahva tutkimus- ja Kehittämis yhteistyö	• Työryhmät toiminnassa ja suunnitelmat laadittu • Yhteiset hankkeet ja tutkimukset • Sosiaalihuollon tutkimustoiminnalle tehty toimintasuunnitelma
Varautuminen ja valmius	• Valmiuskeskuksen toiminta vakiintunut • Pelastustoimen tilanne- ja johtokeskustoiminta käynnistynyt • Viikoittainen SOTEPE-tilannekuva

Liite 2 Länsi-Suomen yhteistyöalueen johtamisjärjestelmä

Länsi-Suomen yhteistyöalueen muodostavat Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Pohjanmaan hyvinvointialueet ovat kukin määrittäneet omat johtamisen vastuunsa hallintosäännöissään.

Yhteistyön tueksi on perustettu Länsi-Suomen yhteistyöalueen johtoryhmä (YTA-johtoryhmä). YTA-johtoryhmän puheenjohtajuus on kiertävä siten, että puheenjohtajana toimii yksi yhteistyöalueen hyvinvointialuejohtajista, aina vuoden kerrallaan.

- Länsi-Suomen YTA-johtoryhmän kokoonpano:
 - o Yhteistyöalueen hyvinvointialueiden johtajat
 - o Pohjanmaan ja Satakunnan hyvinvointialueiden johtoryhmästä kaksi, Varsinais-Suomesta kolme jäsentä
 - o Ahvenanmaan edustaja
 - o Pelastusjohtaja Varsinais-Suomi (1. sijainen pelastusjohtaja Satakunta, 2. sijainen pelastusjohtaja Pohjanmaa)
 - o YTA-sopimuksen valmisteluvaiheessa työryhmien puheenjohtajat asiantuntijoina
 - o Assistentit / sihteeristö hyvinvointialueilta

YTA-johtoryhmän häiriötilannejohtaminen rakentuu edellä kuvatun normaaliolojen johtamisrakenteen mukaisesti.

Yhteistyöalueen hyvinvointialueiden häiriötilanteiden ja poikkeusolojen johtovastuut on määritelty hyvinvointialuekohtaisesti. Tarvittavat muutokset normaaliajan tehtäviin ja toimivaltaan tehdään hyvinvointialuekohtaisesti hallintosäännön ja valmiussuunnitelmien määrittämällä tavalla, ellei sosiaali- ja terveysministeriö toisin määrää.

Yhteistyöalueen hyvinvointialueiden on muodostettava sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekuvaa alueeltaan toimintojen jatkuvuuden ja palvelujen saatavuuden turvaamiseksi häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Hyvinvointialueiden on luovutettava tilannekuvaa koskevia tietoja sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukselle. Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävänä on yhteistyöalueellaan koota ja analysoida tietoa sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteista ja niiden uhkista. Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskus välittää hyvinvointialueiden rajat ylittävissä häiriötilanteissa sekä poikkeusoloissa tilannekuvaa YTA-johtoryhmälle.

Yhteistyöalueen hyvinvointialueiden pelastustoimen viranomaisten tulee pelastustoimintaan varautumiseksi, pelastustoimen valmiuden säätelemiseksi sekä pelastustoimen palvelujen tuottamisen turvaamiseksi järjestää tilannekuvatoiminta. Tilannekuvatoimintoa ja pelastustoiminnan johtamista toteutetaan yhteistyöalueella siten kuin pelastuslain (379/2011) 31a § ja 34 §:ssä määrätään.

Länsi-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen ohjausryhmä toimii yhteistyöaluetasoisena varautumisen ja valmiuden yhteen sovittavana ryhmänä (valtioneuvoston asetus VN/12281/2023). Hyvinvointialueiden rajat ylittävissä häiriö- ja poikkeustilanteissa ohjausryhmä toimii tarvittaessa myös häiriötilannejohtoryhmänä.

- Länsi-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen ohjausryhmän kokoonpano:
 - o Hyvinvointialuejohtajat

- Hyvinvointialueiden sosiaalijohtajat, pelastusjohtajat, johtajaylilääkärit, turvallisuus-
valmiusjohtaja/päällikkö
- Yliopistosairaalan johtaja
- Hyvinvointialueiden nimeämät kuntien varautumisen asiantuntijat
 - kukin hyvinvointialue nimeää yhden edustajan, joka on lähtökohtaisesti sama kuin
hyvinvointialueen paikallisessa valmiutta ja varautumista yhteen sovittavassa
ryhmässä
- Hyvinvointialueiden ympäristöterveydenhuollon edustajat
 - kukin hyvinvointialue nimeää yhden edustajan, joka on lähtökohtaisesti sama kuin
hyvinvointialueen paikallisessa valmiutta ja varautumista yhteen sovittavassa
ryhmässä
- Länsi-Suomen sote-valmiuskeskuksen valmiusylilääkäri (koollekutsuja) ja
valmiusasiantuntija (sihteeri)

Liite 3 Länsi-Suomen yhteistyösopimuksen toimeenpanosuunnitelma

Sisällys

Liite 3 Länsi-Suomen yhteistyösopimuksen toimeenpanosuunnitelma	8
1. Toimeenpanon ohjaus ja koordinointi	9
2. Toimeenpanon vastuutahot ja menettelyt	10
3. Tiekartta toimeenpanon aikataululle	15

1. Toimeenpanon ohjaus ja koordinointi

YTA-sopimuksen toimeenpano on porrastettu seuraaville rooleille:

- 1) Länsi-Suomen yhteistyösopimuksen resurssiohjaus, toimeenpanon ohjausvastuu ja nivominen hyvinvointialueiden poliittiseen ohjaukseen:
 - Länsi-Suomen YTA-johtoryhmä.
- 2) Sopimuksen toimeenpanon koordinointi:
 - YTA-johtoryhmän nimeämä ns. työnyrkki. Sen tehtäviä ovat:
 - i. viestintä YTA-johtoryhmän ohjauksesta ja toimenpiteiden käynnistämisestä toimeenpaneville viranhaltijoille ja toimeenpanon toteutumisesta YTA-johtoryhmälle;
 - ii. tarvittava valmistelu YTA-johtoryhmälle sen omalla toimeenpanovastuulla olevissa kokonaisuuksissa ja nopealla aikataululla edistettävissä asioissa; sekä
 - iii. seuranta ja raportointi YTA-strategian toteutumisesta YTA-johtoryhmälle.
- 3) Sopimuksessa sovittavien sisältöjen toimeenpano:
 - Vastuulliset viranhaltijat, jotka yhteistyöalueen hyvinvointialueet nimeävät osa-alueittain, sekä ensisijaiset vetovastuutahot, jotka huolehtivat yhteistyön käynnistämisestä ja työnjakosuunnitelmasta (ks. kappale 2, Toimeenpanon vastuutahot ja menettelyt). Vetovastuu voi vaihtua sopimuksen toimeenpanon edetessä.
 - i. Vastuuviranhaltijat huolehtivat sovitun asian toimeenpanon etenemisestä määritellyssä aikataulussa (ks. kappale 3, Tiekartta toimeenpanon aikataululle).
 - ii. Toimeenpanon tueksi voidaan perustaa väliaikaisia tai pysyviä työryhmiä tai verkostoja yhden tai useamman asiakokonaisuuden tarpeen mukaisesti.
 - iii. Vastuutaho raportoi sopimuksen toteutumisesta YTA-johtoryhmälle.

Rooli (1): Sopimuksen toimeenpanon ohjaus, resurssiohjaus

YTA-johtoryhmä

- Investointien arviointi ja hankintaohjaus
- Omistajaohjaus ja yhteinen edunvalvonta
- Kriittisten resurssien ja kriittisen osaamisen käytön ohjaus

Rooli (2): Koordinointi, viestintä ja valmistelu

Työnyrkki

Rooli (3): Sopimuksen toimeenpanon asiakokonaisuudet (1–5) ja vastuualueet (1.1–5.3)

1. Asiakaslähtöiset, yhdenvertaiset, kaksikieliset palvelut asuinpaikasta riippumatta	2. Kolmen vahvan hyvinvointialueen yliopistollinen yhteistyöalue	3. Henkilöstöresurssin turvaaminen	4. Laaja-alainen ja vahva tutkimus- ja kehittämisyhteistyö	5. Yhteinen varautumis- ja valmiussuunnittelu
1.1 Vaikuttavuus- ja menetelmäarviointi, asiakas- ja potilasturvallisuus	2.1 Hankintayhteistyö	3.1 Tarkoituksenmukainen henkilöstöresurssi	4.1 TKIO-toiminnan koordinointi	5.1 Tilannekuva
1.2 Palveluiden järjestämisen työkalut	2.2 Tukipalveluyhteistyö	3.2 Erytysisaamisen turvaaminen	4.2 Tutkimustoimikunnat	5.2 Valmiussuunnittelu
1.3 Palvelukriteerit ja toimintamallit		3.3 Työnantajakilpailukyky	4.3 TKIO-yhteistyö	5.3 Viranomaisyhteistyö

2. Toimeenpanon vastuutahot ja menettelyt

a. Vastuutahot, painopistealue 1: Asiakaslähtöiset, yhdenvertaiset, kaksikieliset palvelut väestölle asuinpaikasta riippumatta

Asiakokonaisuus 1.1		Vaikuttavuus, menetelmäarviointi, asiakas- ja potilasturvallisuus		Vastuuviranhaltijat	
Osa-alueet		Terveyspalvelut		Johtajaylilääkärit	
		Sosiaalipalvelut		Sosiaalityön johtajat	
		Digipalvelut		Digijohtajat	
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu				Ensisijainen vetovastuu	
		Menetelmien arviointi		Varha	
		Tiedon kokoaminen vaikuttavista toimista		Varha	
		Asiakas- ja potilasturvallisuus		Pohjanmaa (asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus)	
		Digipalveluratkaisujen koordinointi		Satakunta	
		Digiratkaisujen kustannusjako		Satakunta	
Asiakokonaisuus 1.2		Palveluiden järjestämisen työkalut		Vastuuviranhaltijat	
Osa-alueet		Tietoaltaat, tiedon toisiokäyttö, mittarit		Tietojohtajat	
		Toimintaympäristön analyysi		Järjestämisjohtajat	
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu				Ensisijainen vetovastuu	
		Mittarit ennakointiin ja arviointiin		Varha	
		Toimintaympäristön analyysi		Satakunta	
		Tiedon toisiokäyttö		Varha	
		Kirjaamiskäytännöt		Pohjanmaa	
		Kustannusvertailun menetelmät		tarkentuu	
Asiakokonaisuus 1.3		Palvelukriteerit ja toimintamallit		Vastuuviranhaltijat	
Osa-alueet		Kiireellinen ja päivystyshoito, päivystysringit		Päivystyksen johtajat	
		Lähetekriteerit hoitoon ja palveluun		Johtajaylilääkärit	
		Erikoissairaanhoidon työnjako		Sairaalajohtajat	
		Vaativat palvelu- ja hoitotarpeet		Sosiaalijohtajat	
		Ruotsinkieliset palvelut		Järjestämisjohtajat	
		Toimintamallit sote-palveluissa ja ikääntyneiden palveluissa		Sote-palveluiden ja ikääntyneiden palveluiden johtajat TAI asiakkuus-/järjestämisjohtajat	
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu				Ensisijainen vetovastuu	
		Hoidon kiireellisyyden arviointi		Varha	
		Lähetekriteerit hoitoon ja palveluun		Varha	
		Palvelumallit		Varha	
		Erityisen vaativat vammaispalvelut		Satakunta	
		Erityisen vaativa lastensuojelu		Satakunta	
		OT-keskuksen käynnistämisselvitys		Varha	
		Erityisen vaativa asumispalvelu		Satakunta	
		Hengityshalvauspotilaan hoito		Varha	
		Ruotsinkieliset erityisen vaativat palvelut		Pohjanmaa	
		Erikoissairaanhoidon työnjako		Varha	
		Päivystysringit		Varha	
		Ruotsinkielisen/monikielisen etävastaanoton selvitys		Pohjanmaa	

b. Vastuutahot, painopistealue 2: Kolmen vahvan hyvinvointialueen yliopistollinen yhteistyöalue

Asiakokonaisuus 2.1	Hankintayhteistyö	Vastuuviranhaltijat
	Osa-alueet	
	Yhteiset hankintatarpeet, hankintarenkaat, työnjako	Hankintajohtajat
	Ostopalvelut, hinnoittelu, markkinoiden hallinta	Hankintajohtajat
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu		Ensisijainen vetovastuu
	Hankintayhteistyön tiivistäminen	Satakunta
	Synergia ostopalveluissa ja hinnoittelussa	Satakunta
Asiakokonaisuus 2.2	Tukipalveluyhteistyö	Vastuuviranhaltijat
	Osa-alueet	
	ICT	ICT- / digijohtajat
	Yhteiset tukipalvelukäytännöt	Konsernipalvelu- / tukipalvelujohtajat
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu		Ensisijainen vetovastuu
	Diagnostiikkapalveluiden yhteistyö	Varha
	Yhdenmukainen ICT-kokonaisarkkitehtuuri	Satakunta
	Pelastustoimen ICT-yhteistyö	Varha
	Yhteinen projektinhallintamalli	Satakunta
	Työvaate-, puhtauspalvelu-, ruokapalveluyhteistyö	Pohjanmaa
	Tukipalveluiden kehittämisyyhteistyö	Satakunta

c. Vastuutahot, painopistealue 3: Henkilöstöresurssin turvaaminen

Asiakokonaisuus 3.1	Tarkoituksenmukainen henkilöstöresurssi	Vastuuviranhaltijat
	Osa-alueet	
	Keskeisten ammattiryhmien työnjako ja roolit	HR-johtajat
	Osaamisen jakaminen	Professiojohtajat
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu		Ensisijainen vetovastuu
	Pelastustoimen asiantuntijayhteistyö ja osaamisen hyödyntäminen	Varha
	Hoitohenkilöstön tehtäväkuvat ja roolit	Varha
	Sosiaalihuollon tehtäväkuvat ja roolit	Pohjanmaa
	Muiden ammattiryhmien tehtäväkuvat ja roolit	Satakunta
Asiakokonaisuus 3.2	Erityisosaamisen turvaaminen	Vastuuviranhaltijat
	Osa-alueet	
	Henkilöstön liikkuvuus	Professiojohtajat
	Digipalvelujen hyödyntäminen	ICT- / digijohtajat
	Erityisen vaativa sosiaalihuolto	Sosiaalityön johtajat
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu		Ensisijainen vetovastuu
	Asiantuntijuuden jakaminen ja liikkuvuus toimintayksiköiden välillä	Varha
	Monialainen palvelu & asiantuntijuuden jakaminen	Varha
Asiakokonaisuus 3.3	Työnantajakilpailukyky	Vastuuviranhaltijat
	Osa-alueet	
	Työnantajakilpailukyky	HR- / professiojohtajat
	Kansainvälinen rekrytointi	HR-johtajat
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu		Ensisijainen vetovastuu
	Henkilöstösuunnittelun modernisointi	Pohjanmaa
	Opiskelijaohjauksen toteutus	Varha
	Eri alojen koulutusyhteistyö	Pohjanmaa
	Erikoistuvien lääkärien koulutuspolut	Varha
	KV-rekrytointiyhteistyö	Satakunta

d. Vastuutahot, painopistealue 4: Laaja-alainen ja vahva tutkimus- ja kehittämissyhteistyö

Asiakokonaisuus 4.1	TKIO-toiminnan koordinointi	Vastuuviranhaltijat
	TKI-toimintastrategia	TKIO-johtajat
	Opetus ja koulutus	Opetus- / koulutuspäälliköt
	Kehittämisen- ja innovaatiotoiminta	Kehittämisojohtajat
	Sosiaalialan tutkimustoiminta	TKIO-johtajat / sosiaalityön johtajat
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu		Ensisijainen vetovastuu
TKI-toiminnan strateginen suunnitelma		Varha
Opetuksen / koulutuksen strateginen suunnitelma		Varha
Sosiaalihuollon tutkimuksen koordinaatio		Varha
Koordinaatioryhmät TKI-toimintaan		Varha
Opetus- ja koulutussopimukset		Varha
YTA-kehittämisen yhteistyöverkosto		Satakunta
Asiakokonaisuus 4.2	Tutkimustoimikunnat (lakisääteiset, itsenäiset toimikunnat)	Vastuuviranhaltijat
	Terveystutkimuksen toimikunta	TKIO- / tutkimusjohtajat
	Eettinen tutkimustoimikunta	Tutkimusjohtajat
	Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu	Ensisijainen vetovastuu
Terveystutkimuksen toimikunta		Varha
Tutkimuseettinen toimikunta		Varha
Asiakokonaisuus 4.3	TKIO-yhteistyö	Vastuuviranhaltijat
	Oppilaitosyhteistyö	Opetus- / koulutuspäälliköt
	Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta	TKIO-johtajat / sosiaalityön johtajat
	Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu	Ensisijainen vetovastuu
Oppilaitosten yhteistyöelinten päivitys		Varha
Sosiaalialan osaamiskeskustoimintaryhmä		Varha

e. Vastuutahot, painopistealue 5: Yhteinen varautumis- ja valmiussuunnittelu

Asiakokonaisuus 5.1 Osa-alueet	Tilannekuva	Vastuuviranhaltijat
	Tilannekuvan kokoaminen ja hyödyntäminen	Valmiusjohtajat ja valmiuskeskus
	Ulkoinen yhteistyö	Valmiusjohtajat
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu		Ensisijainen vetovastuu
Tilannekuva- ja häiriötilanneviestijärjestelmä		Varha
Tilannekuvan kokoaminen ja analysointi		Varha
Asiakokonaisuus 5.2 Osa-alueet	Valmiussuunnittelu	Vastuuviranhaltijat
	Valmiussuunnitelmat	Valmiusjohtajat
	Resurssit	Pelastusjohtajat
	Kyberturvastrategia	ICT- / digijohtajat
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu		Ensisijainen vetovastuu
Varautumisen ja valmiuden yhteensovittaminen		Varha
Vastuut erityistilanteissa		Satakunta
Jatkuvuudenhallinnan suunnittelu		Varha/Satakunta
Evakuointisuunnitelmat		Pohjanmaa
HNS-toimintamalli		Varha
Ensihoitokeskuksen asiantuntija		Varha
Ensihoidon aluepääkäyttö valmiuskeskukseen		Varha
Valmiuskeskuksen ohjausryhmä		Varha
Valmiuskeskuksen kustannusjako		Varha
Kyberturvastrategia		Satakunta
Asiakokonaisuus 5.3 Osa-alueet	Viranomaisyhteistyö	Vastuuviranhaltijat
	Resurssit	Pelastusjohtajat
	Osaaminen	Koulutuspäälliköt
	Ulkoinen yhteistyö	Pelastusjohtajat
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu		Ensisijainen vetovastuu
Varautuminen moniviranomaisyhteistyössä		Pohjanmaa
Toimialojen yhteistyö eri turvallisuustilanteissa		Pohjanmaa
Sosiaali- ja kriisipäivystyksen alueellinen osaaminen		Varha
Varmuusvarastointiyhteistyö		Satakunta
Valmiussuunnittelun viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö		Varha

3. Tiekartta toimeenpanon aikataululle

YTA-sopimuksen toimeenpanon tiekartta on jaoteltu taulukoissa puolivuotiskausiin (H1, H2), joissa harmaa alue viittaa kyseisen toimenpiteen valmisteluvaiheeseen ja harmaan alueen päätyminen valmiuteen käynnistää/toimeenpanna sovittu toimenpide. Toimeenpanon aikataulutusta määrittävät mm. sovittavien asioiden prioriteetti, valmiusaste ja sovittavan yhteistyön laajuus. Osaa sovittavista asioista on tarkoituksenmukaista tarkastella talousarvion tai tilinpäätöksen aikataulussa, jolloin toimenpiteeseen liittyvä valmistelu tulee ajankohtaiseksi vuosittain. Osa yhteistyöstä pohjautuu säännöllisille usein toistuvilla tapaamisille, jolloin tiekartan *valmis* viittaa ajankohtaan, jolloin viimeistään on tarvetta käynnistää yhteistyötapaamiset.

a. Tiekartta, resurssiohjaus

		2024		2025		2026	
		H1	H2	H1	H2	H1	H2
Asiakokonaisuus	Resurssiohjaus (YTA-johtoryhmä)						
Osa-alueet	Investointien arviointi ja hankintaohjaus Omistajaohjaus ja yhteinen edunvalvonta Kriittisten resurssien ja kriittisen osaamisen käytön ohjaus						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
	Merkittävien investointien arviointi						
	Yhteisten investointien kirjaus						
	Suurten hankintojen arviointitapa						
	Suurten toimitilahankkeiden arviointi						
	Yhteinen omistajaohjaus						
	Kriittisten resurssien yhteinen hyödyntäminen						
	Erikoissairaanhoidon palvelukyvykyys						
	Yhteinen edunvalvonta						

 = valmistelu/toteutusvaihe; harmaan solun päättyessä toimenpide valmis

b. Tiekartta, painopistealue 1. Asiakslähtöiset, yhdenvertaiset, kaksikieliset palvelut väestölle asuinpaikasta riippumatta

		2024		2025		2026	
		H1	H2	H1	H2	H1	H2
Asiakokonaisuus	Vaikuttavuus, menetelmäarviointi, asiakas- ja potilasturvallisuus						
1.1							
Osa-alueet	Terveyspalvelut Sosiaalipalvelut Digipalvelut						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
Menetelmien arviointi							
Tiedon kokoaminen vaikuttavista toimista							
Asiakas- ja potilasturvallisuus							
Digipalveluratkaisujen koordinointi							
Digiratkaisujen kustannusjako							
Asiakokonaisuus	Palveluiden järjestämisen työkalut						
1.2							
Osa-alueet	Tietoaaltaat, tiedon toisiokäyttö, mittarit Toimintaympäristön analyysi						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
Mittarit ennakointiin ja arviointiin							
Toimintaympäristön analyysi							
Tiedon toisiokäyttö							
Kirjaamiskäytännöt							
Kustannusvertailun menetelmät							
Asiakokonaisuus	Palvelukriteerit ja toimintamallit						
1.3							
Osa-alueet	Kiireellinen ja päivystyshoito, päivystysringit Lähetekriteerit hoitoon ja palveluun Erikoissairaanhoidon työnjako Vaativat palvelu- ja hoitotarpeet Ruotsinkieliset palvelut Palvelumallit sote-palveluissa ja ikääntyneiden palveluissa						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
Hoidon kiireellisyyden arviointi							
Lähetekriteerit hoitoon / palveluun							
Palvelumallit							
Erityisen vaativat vammaispalvelut							
Erityisen vaativa lastensuojelu							
OT-keskuksen käynnistämisselvitys							
Erityisen vaativa asumispalvelu							
Hengityshalvauspotilaan hoito							
Ruotsinkieliset erityisen vaativat palvelut							
Erikoissairaanhoidon työnjako							
Päivystysringit							
Ruotsinkielisen etävastaanoton selvitys							

 = valmistelu/toteutusvaihe; harmaan solun päättyessä toimenpide valmis

c. Tiekartta, painopistealue 2. Kolmen vahvan hyvinvointialueen yliopistollinen yhteistyöalue

		2024		2025		2026	
		H1	H2	H1	H2	H1	H2
Asiakokonaisuus	Hankintayhteistyö						
2.1							
Osa-alueet	Yhteiset hankintatarpeet, hankintarenkaat, työnjako Ostopalvelut, hinnoittelu, markkinoiden hallinta						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
	Hankintayhteistyön tiivistäminen						
	Synergia ostopalveluissa ja hinnoittelussa						
Asiakokonaisuus	Tukipalveluyhteistyö						
2.2							
Osa-alueet	ICT Yhteiset tukipalvelukäytännöt						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
	Diagnostiikkapalveluiden yhteistyö						
	Yhdenmukainen ICT-kokonaisarkkitehtuuri						
	Pelastustoimen ICT-yhteistyö						
	Yhteinen projektinhallintamalli						
	Työvaate-, puhtauspalvelu-, ruokapalveluyhteistyö						
	Tukipalveluiden kehittämissyhteistyö						

 = valmistelu/toteutusvaihe; harmaan solun päättyessä toimenpide valmis

d. Tiekartta, painopistealue 3. Henkilöstöresurssin turvaaminen

		2024		2025		2026	
		H1	H2	H1	H2	H1	H2
Asiakokonaisuus	Tarkoituksenmukainen henkilöstöresurssi						
3.1							
Osa-alueet	Keskeisten ammattiryhmien työnjako ja roolit Osaamisen jakaminen						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
	Pelastustoimen asiantuntijayhteistyö ja osaamisen hyödyntäminen						
	Hoitohenkilöstön tehtäväkuvat ja roolit						
	Sosiaalihuollon tehtäväkuvat ja roolit						
	Muiden ammattiryhmien tehtäväkuvat ja roolit						
Asiakokonaisuus	Erityisosaamisen turvaaminen						
3.2							
Osa-alueet	Henkilöstön liikkuvuus Digipalvelujen hyödyntäminen Erityisen vaativa sosiaalihuolto						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
	Asiantuntijuuden jakaminen ja liikkuvuus toimintayksiköiden välillä						
	Monialainen palvelu & asiantuntijuuden jakaminen						
Asiakokonaisuus	Työnantajakilpailukyky						
3.3							
Osa-alueet	Työnantajakilpailukyky Kansainvälinen rekrytointi						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
	Henkilöstösuunnittelun modernisointi						
	Opiskelijaohjauksen toteutus						
	Eri alojen koulutusyhteistyö						
	Erikoistuvien lääkärin koulutuspolut						
	KV-rekrytointiyhteistyö						

 = valmistelu/toteutusvaihe; harmaan solun päättyessä toimenpide valmis

e. Tiekartta, painopistealue 4. Laaja-alainen ja vahva tutkimus- ja kehittämissyhteistyö

		2024		2025		2026	
		H1	H2	H1	H2	H1	H2
Painopistealue 4. Laaja-alainen ja vahva tutkimus- ja kehittämissyhteistyö							
Asiakokonaisuus 4.1	TKIO-toiminnan koordinointi						
Osa-alueet	TKI-toimintastrategia Opetus ja koulutus Kehittämisen- ja innovaatiotoiminta Sosiaalialan tutkimustoiminta						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
TKI-toiminnan strateginen suunnitelma							
Opetuksen / koulutuksen strateginen suunnitelma							
Sosiaalihuollon tutkimuksen koordinaatio							
Koordinaatioryhmät TKI-toimintaan							
Opetus- ja koulutussopimukset							
YTA-kehittämisen yhteistyöverkosto							
Asiakokonaisuus 4.2	Tutkimustoimikunnat						
Osa-alueet	Terveystutkimuksen toimikunta Eettinen tutkimustoimikunta						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
Terveystutkimuksen toimikunta							
Tutkimuseettinen toimikunta							
Asiakokonaisuus 4.3	TKIO-yhteistyö						
Osa-alueet	Oppilaitosyhteistyö Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
Oppilaitosten yhteistyöelinten päivitys							
Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta							

 = valmistelu/toteutusvaihe; harmaan solun päättyessä toimenpide valmis

f. Tiekartta, painopistealue 5. Yhteinen varautumis- ja valmiussuunnittelu

		2024		2025		2026	
		H1	H2	H1	H2	H1	H2
Asiakokonaisuus	Tilannekuva						
5.1							
Osa-alueet	Tilannekuvan kokoaminen ja hyödyntäminen Ulkoinen yhteistyö						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
	Tilannekuva- ja häiriötilanneviestijärjestelmä						
	Tilannekuvan kokoaminen ja analysointi						
Asiakokonaisuus	Valmiussuunnittelu						
5.2							
Osa-alueet	Valmiussuunnitelmat Resurssit Kyberturvastrategia						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
	Varautumisen ja valmiuden yhteensovittaminen						
	Vastuut erityistilanteissa						
	Jatkuvuudenhallinnan suunnittelu						
	Evakuointisuunnitelmat						
	HNS-toimintamalli						
	Ensihoitokeskuksen asiantuntija						
	Ensihoidon aluepääkäyttö valmiuskeskukseen						
	Valmiuskeskuksen ohjausryhmä						
	Valmiuskeskuksen kustannusjako						
	Kyberturvastrategia						
Asiakokonaisuus	Viranomaisyhteistyö						
5.3							
Osa-alueet	Resurssit Osaaminen Ulkoinen yhteistyö						
Sopimussisällöt, joissa toimeenpanovastuu							
	Varautuminen moniviranomaisyhteistyössä						
	Toimialojen yhteistyö eri turvallisuustilanteissa						
	Sosiaali- ja kriisipäivystyksen alueellinen osaaminen						
	Varmuusvarastointiyhteistyö						
	Valmiussuunnittelun viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö						

 = valmistelu/toteutusvaihe; harmaan solun päättyessä toimenpide valmis

Liite 4. Luettelo liitesopimuksista ja muista taustadokumenteista (päivittyvä)

Dokumentti	Sisältö	Painopistealue, johon dokumentti liittyy
Kaksikielisten hyvinvointialueiden sopimus	Järjestämislain (612/2021) 39 § mukainen kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimus ruotsinkielisten kielellisten oikeuksien toteutumisen turvaamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollossa	1. Asiakaslähtöiset, yhdenvertaiset, kaksikieliset palvelut väestölle asuinpaikasta riippumatta
Länsi-Suomen yhteistyöalueen erikoissairaanhoidon järjestämissopimus vuosille 2023–24	Terveydenhuoltolain (1326/2010) 43 § mukainen erikoissairaanhoidon järjestämissopimus, jota sovelletaan yhteistyöalueen hyvinvointialueiden välillä siihen asti, kunnes hyvinvointialueiden yhteistyösopimus on hyväksytty ensimmäisen kerran	1. Asiakaslähtöiset, yhdenvertaiset, kaksikieliset palvelut väestölle asuinpaikasta riippumatta
Luettelo erikoisalakohtaisista päivystyksistä	Luettelo yhteistyöalueen hyvinvointialueiden erikoisalakohtaisista päivystyksistä	1. Asiakaslähtöiset, yhdenvertaiset, kaksikieliset palvelut väestölle asuinpaikasta riippumatta
Hankintayhteistyösopimus 2024-	Sopimus yhteistyöalueen hyvinvointialueiden välisestä hankintayhteistyöstä ja sen kehittämisestä. Astuu voimaan vuonna 2024 ja on voimassa toistaiseksi.	2. Kolmen vahvan hyvinvointialueen yliopistollinen yhteistyöalue
Länsi-Suomen pelastuslaitosten yhteistyömuistio	Länsi-Suomen yhteistyöalueen perussopimuksen osaksi laadittu, 7.3.2024 allekirjoitettu muistio yhteistyöalueen pelastuslaitosten yhteistyön kehittämisen ja laajentamisen rakenteista ja tavoitteista	3. Henkilöstöressurssin turvaaminen 5. Yhteinen varautumis- ja valmiussuunnittelu
Hyvinvointialueiden ja oppilaitosten väliset koulutusopimukset	Sopimukset sosiaali- ja terveysalan AMK-koulutukseen liittyvistä harjoittelujaksoista sekä lääketieteen ja hammaslääketieteen perusopetuksesta ja erikoistumiskoulutuksen koulutuspaikoista	3. Henkilöstöressurssin turvaaminen 4. Laaja-alainen ja vahva tutkimus- ja kehittämis-yhteistyö
Tyks-erityisvastuualueen tiede- ja tutkimusstrategia 2021–2025	Turun yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualueen tieteellisen tutkimuksen strategia, joka on laadittu erityisvastuualueen terveys- ja sosiaalipalvelujen yhteistyönä vuosille 2021–25	4. Laaja-alainen ja vahva tutkimus- ja kehittämis-yhteistyö

Liite 5. Kuvaus sovittavan yhteistyön toimintaympäristöstä

Tässä liitedokumentissa kuvataan sopimuskokonaisuuden muuta toimintaympäristöä ja taustaa sopimuksen painopistealueittain. Yhteistyöalueen toimintaa ja tehtävien yhteensovittamista määrittävä keskeisin lainsäädäntö on koottu taulukkoon 1.

Taulukko 1. Yhteistyösopimuksella sovittavan yhteistyön lainsäädäntöä

Laki / asetus	Nro	§	Asia
Laki hyvinvointialueesta	611/2021	7 §	Hyvinvointialueiden tehtävien järjestämisen kokoaminen yhdelle tai useammalle hyvinvointialueelle
Järjestämislaki	612/2021	34a § 35 § 36 § 37 § 39 § 50 § 51 §	Yliopistollisen sairaalan tehtävät Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalue Hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen tarkoitus ja sisältö Yhteistyösopimuksen valmistelu ja toteutumisen seuranta Kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyösopimus Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin yhteistyössä kuntien ja yhteistyöalueen kanssa Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen perustaminen ja tehtävät yhteistyöalueella
Laki pelastustoimen järjestämisestä	613/2021	5 §	Tehtävien kokoaminen suurempiin kokonaisuuksiin
Sosiaalihuoltolaki	1301/2014	11 § 12 § 29–29a §	Sosiaalipalveluiden järjestäminen äkillisiin kriisitilanteisiin Välttämättömän huolenpidon ja toimeentulon turvaaminen Ympäri vuorokautisen sosiaalipäivystyksen järjestäminen ja yhteistyö
Pelastuslaki	379/2011	2a § 31a § 34 § 45 § 47 §	Pelastustoiminnan yhteistyöalue, yhteistyön järjestämisestä vastaava alue Pelastustoimen tilannekuvatoiminnan järjestäminen Johtovastuu pelastustoiminnan yhteensovittamisessa yhteistyöalueella Avunanto toiselle pelastuslaitokselle Suunnitelma johtamisesta ja avun antamisesta yhteistyöalueen puitteissa
Valmiuslaki	1552/2011	12 §	Yleinen varautumisvelvoite valmiussuunnitelmilla ja etukäteisvalmisteluin
Terveystieteellisen tutkimuskeskuksen laki	1326/2010	45 § 46 § 50a § 50b § 61 §	Erikoissairaanhoidon työnjako ja eräiden tehtävien keskittäminen Yhteistyöalueen ensihoitokeskuksen tehtävät Terveystieteellisen ja sosiaalipäivystyksen yhteistyö Psykososiaalinen tuki äkillisissä järkyttävissä tilanteissa Terveystieteellisen tutkimuksen tutkimustoimikunta
Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta	1230/2001		Sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan järjestäminen ja tehtävät
Laki lääketieteellisestä tutkimuksesta	488/1999	16 §	Alueellinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta yliopistollista sairaalaa ylläpitävällä hyvinvointialueella
VN asetus hyvinvointialueiden varautumisesta	308/2023	2 § 3 §	Sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekuva Alueellinen yhteistyöryhmä sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuden ja varautumisen ohjaamista ja yhteensovittamista varten
VN asetus hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksesta	309/2023	1 § 5 §	Yhteistyösopimuksen laatiminen ja toimeenpano Yhteistyöalueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen ohjausryhmä
VN asetus sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueista	91/2022	1 §	Yhteistyöalueet ja niihin kuuluvat hyvinvointialueet
VN asetus erikoissairaanhoidon työnjaosta	582/2017		Erikoissairaanhoidon työnjako ja eräiden tehtävien keskittäminen
VN asetus kiireellisen hoidon perusteista	583/2017	1 luku 2 luku	Kiireellisen hoidon antaminen ja päivystyksen järjestäminen Erikoisalakohtaiset edellytykset
STM asetus ensihoitopalvelusta	585/2017 (1218/2022)	3 § 9 §	Yhteistyöalueen ensihoitokeskuksen tehtävät Ympäri vuorokautinen ensihoitolääkärin päivystys yhteistyöalueella

VN = valtioneuvosto; STM = sosiaali- ja terveysministeriö

1. Asiakaslähtöiset, yhdenvertaiset, kaksikieliset palvelut väestölle asuinpaikasta riippumatta

Vaikuttavuus- ja menetelmäarviointi, asiakas- ja potilasturvallisuus

Käytössä olevien ja käyttöön tulevien hoito- ja palvelumuotojen tulee olla vaikuttavia, ja vaikuttamattomista hoidoista ja palveluista tulee voida luopua. Menetelmien arviointikäytäntöjä laajennetaan sopimuskaudella erikoissairaanhoidosta perustason terveydenhuoltoon ja sosiaalipalveluihin.

Kansallisen tason linjaukselle on tunnistettu tarve siitä, millä periaatteilla erityisesti volyymitoiminnoissa tarjotaan julkisella rahoituksella hoitoa tai palvelua, jonka vaikuttavuudesta ei ole näyttöä (harmaa alue näyttöön perustuvien suositusten ja välttä viisaasti –suositusten välissä). Linjaustarve käsittää myös päätökset siitä, mitä ei tehdä: jos joidenkin yksilöiden hoitamisen tai palvelun ylläpito heikentää kykyä hoitaa isompi määrä väestöä riittävän hyvällä laadulla, resurssien oikeudenmukainen jako ei toteudu.

Tietoa tarvitaan myös vaikuttavimmista valvonnan ja riskien fokuusoimisen tavoista, koska omavalvonnan resurssit eivät riitä valvomaan kaikkea kaiken aikaa. Vaikuttavuutta haetaan omavalvontaohjelman lakisäätöinen raportoinnin yhtenäistämällä (saatavuus, jatkuvuus, laatu, turvallisuus ja yhdenvertaisuus) asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen fasilitoiman kansallisen työskentelyn pohjalta.

Palveluiden järjestämisen työkalut

Toimintaympäristössä on keskeistä seurata ja varautua muutoksiin väestön ikärakenteessa, asumisessa ja palvelutarpeessa samoin kuin erilaisiin yhteiskunnallisiin ilmiöihin, työllisyystilanne ja toiminnan taloudelliset edellytykset mukaan lukien. Yhteistyössä tehtävän vuosittaisen toimintaympäristön analyysin avulla arvioidaan ja ennakoitaan yhteiskunnallisen kehityksen vaikutuksia hyvinvointialueiden toimintaan.

Palveluiden järjestämisen työkaluista keskeisimpiä ovat tietojohtamisen palvelut. Varsinais-Suomessa yhtenäisen tietotalustan rakentamista on aloitettu vuoden 2023 aikana, tavoitteena kaiken toisiokäytön toteutus yhtenäisen tietotalustan kautta. Satakunnan tietojohtamisen kokonaisuudesta ja arkkitehtuurista vastaa tiedolla johtamisen yksikkö. Pohjanmaan tietojohtamisen ratkaisu perustuu kahteen erilliseen tietovarastoon. Tietojohtamisen ja muun tiedon toisiokäytön yhteistyöllä tavoitellaan yhtenäisiä käsitelmalleja ja arkkitehtuurin lähentymistä tiedon eri hyödyntämiskerroksissa, ja niillä mahdollistetaan Varsinais-Suomen tietoturvallisen käyttöympäristön hyödyntäminen tutkijoille koko yhteistyöalueella.

Palvelukriteerit ja palvelumallit

Hoidon tarpeen arvio päivystyksissä pohjautuu valtakunnallisiin yhtenäisiin aikuisten ja lasten kiireellisen hoidon perusteisiin (hoidonperusteet.fi). Potilas ohjataan hoidon tarpeen arvion jälkeen oikea-aikaiseen ja tarkoituksenmukaiseen hoitoon kiireellisyysluokituksen mukaisesti. Yhteistyöalueella on käytössä kaksi työkalua kiireellisyyden kirjaamisessa, ABCD (Satakunta ja Pohjanmaa) ja ESI (Varha).

Ympäri vuorokautisia yhteispäivystyspisteitä, joissa tarjotaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluita ja näiden tarvitsemia diagnostiikkapalveluita, on Varsinais-Suomessa kaksi (Turku, Salo), Satakunnassa yksi (Pori) ja Pohjanmaalla kaksi (Vaasa, Pietarsaari). Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa on erillinen lasten ja nuorten päivystys. Suun terveydenhuollon päivystys on Turussa ympärivuorokautinen, Satakunnassa ja Pohjanmaalla päivittäin klo 21 asti.

Sosiaalihuoltolaissa säädetty sosiaalipäivystys tarjotaan terveydenhuollon yhteispäivystyksen yhteydessä. Psykososiaalista tukea tarjoavia ympärivuorokautisia sosiaali- ja kriisipäivystyksiä on yhteistyöalueella kaksi,

Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Muutoin sosiaalipäivystykset tarjoavat psykososiaalista tukea yhteistyössä terveydenhuollon kanssa. Sosiaalipäivystystehtävien lisäksi olennainen osa sosiaalipäivystysten tehtävää on varautuminen erilaisiin normaaliolojen häiriötilanteisiin ja suuronnettomuuksiin.

Yhteistyöalueen hyvinvointialueiden erikoisalakohdaiset päivystykset on luetteloitu yhteistyösopimuksen liitteeksi (ks. sopimusliite 3). Päivystysten erikoisalakonsultaatioita varten ehdotetaan perustettavaksi erillinen työryhmä, joka suunnittelee potilaiden hoidon turvaamisen koko Länsi-Suomen alueella sekä ehdottaa samalla kustannusten jako- ja laskutusperusteiden kriteerit hyvinvointialueiden välillä.

Yliopistollista sairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille on lainsäädännössä määritetty erityisvelvoitteita niin kliniseen potilashoittoon kuin esimerkiksi valmiuteen ja varautumiseen liittyen. Yliopistosairaalan tehtävät on määritelty järjestämislaissa: perustason, vaativan tason ja erityistason erikoissairaanhoidon sekä yliopistollisessa sairaalassa toteutettava koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta. Yhteistyöalueella sen erikoissairaanhoidon (ml. päivystys), joka kuuluu keskitettävään erikoissairaanhoidon, järjestää yliopistosairaala. Muutoin yliopistosairaalan rooli on koordinoiva, ja sen tehtävät vastaavat pitkälti aiemmin erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa sovittuja tehtäviä (ks. liite 4).

Yhteistyöalueen ensihoitokeskus Varsinais-Suomessa toteuttaa lakisääteisiä tehtäviä siten, että ensihoitokeskus on ylläpitänyt kansallisten korkean varautumisen viestintä- ja tietojärjestelmien (TUVE, ERICA, Virve, KEJO) aluepääkäyttötoimintoja, ja muita ensihoitokeskuksen tehtäviä ovat hoitaneet Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ensihoitopalvelun johtaja sekä ensihoitokeskuksen ohjausryhmä. Yhteinen valmistelu on tunnistanut tarpeen ensihoitokeskuksen toiminnan lisäresurssista.

Vaativista palvelu- ja hoitotarpeista vammaispalvelussa yhteistyön tarpeet kohdentuvat ensisijaisesti asiantuntijatyön osaamisen jakamiseen. Erityisesti tarpeita on tunnistettu vaativien asiakkuuksien palvelutarpeisiin vastaamisessa, esimerkiksi asiakasryhmissä jossa esiintyy erittäin haastavaa käyttäytymistä, itsetuhoisuutta, vaikeaa traumatisoitumista tai päihteiden väärinkäyttöä sekä silloin, kun vammaispalvelun lisäksi on myös lastensuojelun palvelutarvetta. Yhteistyö on tarpeen myös tahdosta riippumattoman erityishuollon (TRE) arvioinnissa ja toteuttamisessa.

Yhteisesti sovittujen hoitokäytäntöjen tarve yhteistyöalueella on tunnistettu myös hengityshalvauspotilaiden hoidossa. Länsi-Suomen yhteistyöalueella on yhteensä noin 20 hengityshalvauspotilasta. Hoitoon perehtyneitä asiantuntijoita ja hoitajia on valtakunnallisestikin vähän; Varsinais-Suomen hyvinvointialueen hengitystukiyksikkö on toiminut kansallisena hengityshalvaushoidon koordinaattorina vuodesta 2017. Yhteistyöllä, aktiivisella hoidon seurannalla ja koordinoituilla materiaalihankinnoilla on mahdollista vaikuttaa kokonaiskustannuksiin.

Ruotsinkielisten asiakkaiden kielellisten oikeuksien toteutumisen turvaamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollossa kaksikieliset hyvinvointialueet ovat tehneet yhteistyösopimuksen työnjaosta ja yhteistyöstä palveluissa, joissa yhteistyö on välttämätöntä kielellisten oikeuksien toteutumisen varmistamiseksi tehtävän vaativuuden, harvinaisuuden tai siitä aiheutuvien suurten kustannusten vuoksi (ks. myös liite 4). Kaksikielisten hyvinvointialueiden sopimuksessa sovitaan erityisen vaativista palveluista mm. vammaispalveluissa, päihdehuollossa, lastensuojelussa ja konsultaatioissa, jotka ovat mukana myös tässä yhteistyöaluesopimuksessa. Lisäksi tarvetta on tunnistettu uusien palvelumuotojen yhteistyössä.

Pelastuspalveluiden maantieteellisesti laajassa kentässä sopimuspalokuntatoiminta on merkittävässä roolissa. Sopimuspalokuntakentän pitkäaikainen henkilöstöpula lisää pelastustoimialueiden tarvetta yhteistoimintaan. Yhteistoiminnan muodot ovat vaihdelleet alueiden välillä merkittävästi, liittyen esimerkiksi pelastustoimintaan ja sen johtamiseen, palontutkintaan, tietojenvaihtoon, hankintayhteistyöhön, harjoitusyhteistyöhön ja erikoisvalmiuden ylläpitoon. Tarkoituksenmukaista on, että yhteistyöalueella tehtävän yhteistyön lisäksi pelastuslaitokset jatkavat tiivistä yhteistyötä tarvittaessa naapuripelastuslaitosten kanssa.

2. Kolmen vahvan hyvinvointialueen yliopistollinen yhteistyöalue

Resurssiohjaus

Järjestämislain veloitteet yhteistyösopimukselle edellyttävät resurssien ohjaamista niin, että yhteistyöllä päästään kustannusvaikuttavuuden, tuottavuuden, yhdenvertaisen saatavuuden ja palvelukokonaisuuksien toimivuuden tavoitteisiin. Resurssiohjauksen elementteinä on tunnistettu mm. investointien arviointi ja hankintaohjaus, omistajaohjaus ja yhteinen edunvalvonta sekä kriittisten resurssien ja kriittisen osaamisen käytön ohjaus.

Hankintayhteistyö

Varsinais-Suomi hallinnoi yhteistyöalueen hyvinvointialueiden yhteistä lääkkeiden hankintarengasta, johon kuuluu lisäksi Ålands hälso- och sjukvård. Yhteishankinnan toteuttamiseksi sopimusosapuolien peruslääkevalikoima on harmonisoitu. Myös diagnostiikkatarvikkeita on kilpailutettu yhteistyönä jo pitkään, ja hankintayhteistyön tarvetta on tunnistettu mm. vieridiagnostiikan laitteissa.

Myös pelastuslaitokset ovat tehneet hankintayhteistyötä jo aiemmin. Yhteiset hankinnat luovat luonnolliset olosuhteet myös operatiiviselle yhteistyölle yhdenmukaisen kaluston ja varusteiden myötä. Yhteistyö mahdollistaa myös harvinaisemman kaluston hankkimisen koko yhteistyöalueen tarpeisiin.

Yhteistyöalueen hankintayhteistyötä jatketaan vakiintuneiden prosessien puitteissa ja laajennetaan niin alueiden välistä työnjakoa tarkastelemalla kuin kartoittamalla mahdollisuudet yhteistyön laajentamiseen palveluhankinnoissa. Yhteistyön sisällöstä, prosesseista ja kustannusten jaosta sovitaan tarkemmin erillisessä hankintayhteistyösopimuksessa (ks. liite 4).

Tukipalveluyhteistyö

Diagnostiikkapalveluiden ja muiden lääkinnällisten tukipalveluiden yhteistyöstä on sovittu erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa vuosille 2023-24. Kukin hyvinvointialue on järjestänyt taudinmääritykseen liittyvät palvelut eri tavoin. Henkilöstöresurssin vaikeutunut saatavuus on lisännyt hyvinvointialueiden välisen yhteistyön tarvetta. Diagnostiikkapalveluiden nykyistä tiiviimpi yhteistyö ja klinisen diagnostiikan porrastaminen on tunnistettu mahdollisiksi yhteistyökohteiksi.

Logistiikkapalveluita on Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa tiivistetty 2010-luvulla alueellisiksi logistiikka-keskuksiksi ja muutamaksi keskusvarastoksi. Pohjanmaalla varastopisteitä on kolme. Toiminnanohjausjärjestelmiä on käytössä useita. Lakisääteinen varmuusvarastointi on hoidettu hyvinvointialueittain useaan eri kohteeseen maantieteellisistä ja varautumiseen liittyvistä syistä. Yhteistyön tarvetta on tunnistettu varautumisen kannalta välttämättömien tarvikkeiden hankinnassa ja varastoinnissa. Hankintayhteistyön tiivistäminen tuo etuja myös ajoneuvohallintaan. Kuljetusten järjestely on kustannustehokasta alueellisesti, koska toiminnot ovat maantieteellisesti hajallaan.

Ateriapalveluiden toimintaympäristöt ovat hyvinvointialueilla erilaisia. Pohjanmaan ateriapalvelut tuottaa pääsääntöisesti kolme inhouse-yhtiötä, Satakunnassa ateriapalvelut tuotetaan pääsääntöisesti omana toimintana ja kotihoitoon ostopalveluna. Varsinais-Suomessa ateriapalveluita tuottaa kuusi eri palveluntuottajaa, joista suurin on inhouse-yhtiö.

Pesula- ja tekstiilihuoltopalvelut Pohjanmaalla tuottaa yksi inhouse-yhtiö, osin alihankintana. Myös Satakunnan pesula- ja tekstiilihuoltopalveluiden tuottaja on inhouse-yhtiö viidessä eri pesulassa. Varsinais-Suomessa palveluntuottajia on tällä hetkellä viisi, joista suurin on sidosyksikkö 70 % kattavuudella, tavoitteena siirtää tekstiilipalvelut vuoden 2024 aikana kokonaan sidosyksikön tuotettavaksi.

Puhtauspalveluita tuottaa Pohjanmaalla pääsääntöisesti kolme inhouse-yhtiötä, minkä lisäksi yksittäisissä kohteissa on pienempiä paikallisia palveluntuottajia. Siivousmitoituksesta vastaavat palveluntuottajayhtiöt, mikä katsotaan riskiksi. Satakunnassa puhtauspalvelut tuotetaan pääsääntöisesti omana palveluna muutamaa pienempää kohdetta lukuun ottamatta. Varsinais-Suomen hyvinvointialueella työskentelee yli 800 puhtausalan ammattilaista 13 työnjohtoalueella, jossa heidän suunnitellaan jatkossa työskentelevän monipalvelutyöntekijöinä oman koulutuspolun avulla. Lisäksi noin kolmanneksen puhtauspalveluista tuottavat yksityiset palveluntuottajat ja yksi inhouse-yhtiö.

Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa keskitetty lääkintälaitelaitehuolto vastaa keskeisten lääkintälaitteiden ja säteilylaittehuolto säteilylaitteiden teknisestä ylläpidosta. Alueellinen lääkintälaittehuolto hoitaa perusterveydenhuollon laitteiden ylläpidon ja apuvälinehuolto apuvälineiden teknisen ylläpidon Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Pohjanmaan pohjoisella alueella lääkintätekniikkaa on osin hankittu yksityiseltä yritykseltä, muuten lääkintätekniikka toimii keskitetysti Vaasan keskussairaalan alueella. Lääkintälaitteiden seuranta ja toiminnanohjausta ollaan keskittämässä yhteen järjestelmään Varsinais-Suomessa ja Satakunnassa. Pohjanmaan lääkintätekniikka on käyttänyt yhtä järjestelmää laiterekisterinä ja toiminnanohjausjärjestelmänä. Apuvälineiden lakisäätien rekisteri on sähköisessä toiminnanhallintajärjestelmässä kaikilla hyvinvointialueilla.

Välinehuolto toimii Varsinais-Suomessa, Satakunnassa ja Pohjanmaalla hajautettuna ympäri hyvinvointialuetta. Välinehuollon laitekanta on suuri ja osittain myös varsin iäkäästä. Tuotannon hajautunut historia aiheuttaa sen, että yhtenäinen tuotannon ohjausjärjestelmä on käytössä vain suurimmissa välinehuoltokeskuksissa. Tavoitteena on keskittää välinehuoltoa kaikilla hyvinvointialueilla.

Myös pelastuslaitokset ovat tunnistaneet tarpeen tukipalveluyhteistyölle, joka tukipalvelujen yhtenäistämisen lisäksi mahdollistaa substanssitoimintojen yhteistyötä.

Yhteistyöalueen kaikilla hyvinvointialueilla on erilaiset ICT-toimintaympäristöt ja toimintamallit. Varsinais-Suomessa keskeinen palveluntuottaja on inhouse-yhtiö, minkä lisäksi palveluita hankitaan myös muilta toimijoilta. Satakunnassa ICT-toimintamallina on BiModal-ICT: pitkäjänteisestä kehittämisestä ja kokonaisarkkitehtuurista vastaava strateginen ICT järjestämisen palveluissa on erillinen yksikkö järjestelmistä sekä tuki- ja infrapalveluista vastaavasta ICT-palveluista konsernipalveluissa. Tietojohtaminen sekä hanke- ja projektinhallinta kuuluvat järjestämisen palveluihin. Pohjanmaan ICT-palvelutuotanto on monituottajaympäristö, joka koostuu inhouse-yhtiöistä ja yksityisistä palveluntuottajista, ja joiden tuotantoa ja laatua omat tietohallinnon asiantuntijat hankkivat, seuraavat ja valvovat. Lisäksi on tunnistettu tarve nykyistä suuremmalle yhteistyön synergialle pelastuspalveluiden toimialasidonnaisten ICT-järjestelmien kehittämiseen ja käyttöönottoon.

Tulevassa yhteistyössä voimavaroja, osaamista ja osaamisen kehittämistä on mahdollista jakaa hyvinvointialueiden kesken. On tärkeää tunnistaa ajoissa ICT-kehitystarpeet, riippuvuudet ja sidonnaisuudet, tehdä kustannusvaikuttavasti hankintoja ja ohjata kumppaneita tehokkaasti. Yhteinen projektimalli mahdollistaa yhteishankintojen suunnittelun, kokonaisarkkitehtuuriyhteistyö mahdollistaa nopeamman kehittämisen ja päätöksenteon mutta samalla pitkäjänteisen suunnittelun. Näiden avulla voidaan muodostaa hankintakalenterit ICT-hankinnoille.

3. Henkilöstöresurssin turvaaminen

Tarkoituksenmukainen henkilöstöresurssi

Hyvinvointialueilla on tällä hetkellä vaikeuksia turvata henkilöstön saatavuus kattavasti sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa ja erikoisaloittain. Erityisesti saatavuuteen lähivuosina vaikuttaa eläköityvien määrä. Henkilöstöpulaa paikataan mm. henkilöstövuokrauksella. Erikoislääkäreistä eniten henkilöstövajetta on psykiatrian, silmätautien, patologian, neurologian, akutologian ja radiologian erikoisaloilla. Hoitotyössä on erityisesti pulaa röntgenhoitajista ja bioanalytikoista, mutta myös vuoro- ja päivystystyön sekä erikoissairaanhoidon hoitotyön laajan osaamisen vaatimukset vähentävät alan houkuttelevuutta, mikä näkyy henkilöstötarpeessa. Tukirakenteita tarvitaan myös sosiaalihuollon osaamisen ja erityisosaamisen vahvistamiseksi. Henkilöstön saatavuuteen tulisi saada apua koulutuspoliittisista ratkaisuista.

Varsinais-Suomen hyvinvointialueella on laadittu skenaarioita työvoimatarpeesta syksyllä 2023 (taulukko 2). Vaikka lukumäärät koskevat vain yhtä hyvinvointialuetta ja ne voivat muuttua nopeastikin, trendi on kaikilla yhteistyöalueen hyvinvointialueilla kuten myös pelastuspalveluiden henkilöstössä vastaava. Myös Kevan ennusteet kuntasektorin työvoimatarpeesta vuoteen 2030 ovat hyvin samankaltaiset.

Taulukko 2. Varhan toimialakohtainen henkilöstötarve viidelle vuodelle arviohetkestä (syksy 2023)

Toimiala	Henkilöstöpula nyt	Arvio työvoiman tarpeesta 1 v kuluttua	Arvio työvoiman tarpeesta 5 v kuluttua
Sote-palvelut	Terveyskeskuslääkärit Sosiaalityöntekijät, etenkin lastensuojelu Psykologit Mielenterveys- ja päihdehoitajat	TKL +60 (jos hoitotakuu kiristyy) Lastensuojelun Sostt +20 (mitoitus kiristyy) MTP-hoitajat +30 Fysioterapeutit +30	Erityistä palvelutarpeen vähenemistä ei ole näköpiirissä
Ikääntyneiden palvelut	Lähihoitajat, sairaanhoitajat: vakituisesti täyttämättä n. 470 tehtävää	Asumispalvelut +120 (jos mitoitus kiristyy) + sijaisia Kotihoito: lisätarve	Eläköitymisen vaikutus laskematta Lisätarvetta kuntoutuksen tarpeisiin ja arviointiyksiköihin
Sairaalapalvelut	Sairaanhoitajat, lähihoitajat etenkin 3-vuorotyössä Bioanalytikot, röntgenhoitajat Osastofarmaseutit Erikoislääkärit: psykiatria (vakituisesti täyttämättä 40 %), silinätaudit, akutologia, radiologia	Hoitohenkilöstö: eläköitymisennuste 111 Sijaisuuksia täyttämättä 150/kk Erikoislääkärit: tarve +50-70 Erikoistuvien tarvetta Loma-ajan sijaisten tarve huutava	Eläköityminen kiihtyy Kilpailu psykiatrian erikoislääkäreistä kiristyy entisestään Erikoislääkärivaje kasvaa 3x, jos ei tehdä aktiivisia toimenpiteitä
Tukipalvelut	Välinehuoltajat Leikkaustoiminnan tukihenkilöstö	Eläköitymisennuste 14	Eläköitymisennuste n. 40 % koko välinehuollon henkilöstöstä

Länsi-Suomen alueen hyvinvointialueilla on käynnissä sairaanhoitajavastaanoton kehittämistyö, jossa arvioidaan, mitkä ovat sairaanhoitajavastaanoton ja lääkkeenmääräämishoitajan tarkoituksenmukaiset roolit niin päivystyksessä kuin ajanvarausvastaanotoillakin. Arviointi perustetaan työn vaikuttavuuteen ja niukkojen sairaanhoitajaresurssien oikeaan kohdentamiseen terveydenhuollossa. Tavoitteena on päivystysten ja muiden hoitajavastaanottojen yhtenäiset käytännöt Länsi-Suomen alueella. Vastaava arviointi on tarpeen kaikilla kriittisillä ammattiryhmillä.

Erityisosaamisen turvaaminen

Erityisosaamisen jakamiseksi yhteistyöalueen sisällä sovittavaksi tulevat osaamisen jakamisen toimintamallit kuten etäkonsultaatiot, huomioon ottaen kuitenkin sen, että myös hyvinvointialueen oman palvelutuotantokyvyn tulee säilyä. Henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi sopimusosapuolien kesken tarvitaan

yhteiset toimintakäytännöt. Tarkoituksena on yhteisesti sovitulla tavalla turvata osaaminen yhteistyöalueen hyvinvointialueilla mm. tilanteissa, joissa hyvinvointialueen jollain erikoisalalla on huomattava ja potilas-turvallisuutta vaarantava henkilöstövaje.

Yliopistollisella hyvinvointialueella on keskeinen rooli erityisesti erikoislääkärikoulutuksessa. Koulutus-yhteistyö antaa kaikille hyvinvointialueille mahdollisuuden jo erikoistumisvaiheessa sitouttaa tulevia erikoislääkäreitä palaamaan työskentelemään alueellaan. Kaikkien sairaaloiden erikoislääkärikoulutuksen kapasiteettia onkin tarpeen hyödyntää maksimaalisesti, tavoitteena riittävä ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja työllistyminen koko hyvinvointialueella. Tavoitetta tukee lääketieteen koulutus- ja tutkimusyhteistyö ruotsalaisten yliopistosairaaloiden kanssa.

Osaamis- ja tukikeskuksia (OT-keskuksia) on valmisteltu Tulevaisuuden sote-keskus (TulSote) –ohjelman yhteydessä verkostomaisena kokonaisuutena toimivaksi ja hallinnonalarajat ylittäväksi palvelurakenteeksi. Länsirannikon OT-keskustoimintaa on pilotoitu ja toimintamalleja kehitetty yhteistyöalueella TulSoten alaisena hankkeena, josta saadut kokemukset hyödynnetään käyttöön otettavina yhteistyön ja yhteensovittamisen toimintamalleina. Kohderyhminä ovat lapset ja nuoret, jotka tarvitsevat paljon erityisen vaativia lastensuojelun ja psykiatrian palveluita. OT-keskuksen asiantuntijaverkoston tarjoama konsultaatio- ja koordinaatiotuki vaativiin, kompleksisiin ja/tai harvinaisiin tilanteisiin kohdistuu ensisijaisesti ammattilaisille.

Pelastuspalveluiden eri osa-alueilla yhtenäiset periaatteet mahdollistavat käytettävissä olevan resurssin paremman hyödyntämisen toimintojen suunnittelussa ja osin myös häiriö- ja poikkeusoloissa, kun voidaan välttää päällekkäisen työn tekeminen alueilla. Pelastuspalveluiden yhteistyössä kehitetään pelastustoimintaa ja turvallisuuspalveluita niin, että erityistehtävien järjestäminen, suunnittelu, johtaminen ja harjoittelu, erityistilanteiden koulutukset ja viranomaistoiminta tapahtuvat yhteistyössä. Samalla tavoitellaan kaksikielisyttä toiminnassa.

Työnantajakilpailukyky

Työnantajakilpailukyvyn parantaminen on keskeinen osa henkilöstöresurssin turvaamista. Alan veto- ja pitovoimaisuuden parantamiseksi on tarpeen kehittää uramalleja, jotka kytetään osaksi asiakastyötä. Toimintayksiköiden positiivinen työnantajakuva sekä aktiivinen alueellinen ennakointiyhteistyö on tunnistettu kohteiksi, joilla voidaan vaikuttaa henkilöstön saatavuuteen. Henkilöstön yhteistyölle, asiantuntijuuden jakamiselle, verkostoitumiselle ja liikkuvuudelle alueen toimintayksiköiden välillä on tarve luoda yhtenäiset edellytykset.

4. Laaja-alainen ja vahva tutkimus- ja kehittämis-yhteistyö

TKIO-toiminnan koordinointi

Varsinais-Suomen, Satakunnan ja Pohjanmaan sairaanhoitopiirit ovat laatineet yhdessä Tyks-erityisvastuualueen tiede- ja tutkimusstrategian vuosille 2021–2025 (ks. liite 4). Strategia päivitetään yhteistyöalueen TKKI-toiminnan kattavaksi strategiseksi TKKI-suunnitelmaksi.

Kaikilla yhteistyöalueen hyvinvointialueilla tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatio- (TKKI-) toiminta on nostettu strategisesti tärkeäksi painopisteeksi, ja kullekin hyvinvointialueelle on luotu keskitetyt palvelut TKKI-toiminnan tueksi ja koordinoimiseksi. Yhteistyöalueen TKKI-yhteistyötä koordinoi Varsinais-Suomen hyvinvointialue. Varsinais-Suomen hyvinvointialueen ja Turun yliopiston yhteinen verkostomuotoinen kliininen tutkimuskeskus (TurkuCRC) tarjoaa tukea ja palveluita tutkijalähtöiselle kliiniselle tutkimukselle ja

tehostaa alan yritysten kanssa harjoitettavaa tutkimusyhteistyötä. Keskuksen palvelut ovat yhteistyöalueen kaikkien hyvinvointialueiden tutkijoiden käytettävissä.

Länsi-Suomen yhteistyöalueen terveyden tutkimustoimikunta huolehtii mm. valtion terveystieteiden tutkimusrahoituksesta alueella. Alueellinen tutkimuseettinen toimikunta seuraa, ohjaa ja arvioi tutkimuseettisten kysymysten käsittelyä yhteistyöalueella. Toimikuntia koordinoi Varsinais-Suomi. Kummassakin toimikunnassa on mukana Satakunnan ja Pohjanmaan hyvinvointialueiden edustus.

TKIO-yhteistyö

Yhteistyöalueen hyvinvointialueet ovat laajasti verkostoituneita tehden mm. laajaa tutkimus- ja innovaatioyhteistyötä yliopistojen, ammattikorkeakoulujen, yritysten, paikallisten innovaatioekosysteemien ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Terveystieteiden tutkimusyhteistyölle on monia vakiintuneita toimintatapoja, joista esimerkkeinä Auria Biopankki ja Läntinen Syöpäkeskus FICAN West, joiden omistajina ovat kaikki yhteistyöalueen hyvinvointialueet ja Turun yliopisto. Sosiaalityön tutkimuksen perinteet ja aktiivisuus yhteistoiminta-alueella ovat selkeästi terveydenhuoltoa vähäisemmät. Tutkimustoiminnan infrastruktuurin ja aktiivisuuden vahvistamiseksi on tunnistettu tarve muodostaa yhteisiä rakenteita ja toimintamalleja, joilla mahdollistetaan henkilöstön osaamisen kehittäminen ja toimijoiden verkostoituminen.

Kehittämisen palveluissa Länsi-Suomessa ei ole ennestään olemassa YTA-tasoisia yhteistyörakenteita. Yhteistyötä on tehty tarpeen mukaan ulkoisesti rahoitetuissa kehittämishankkeissa, kansallisissa tai alueellisissa teemaverkostoissa tai yksittäisten ammattilaisten kesken. Hyvinvointialueiden välillä on tunnistettu yhteisiä kehittämistyön tavoitteita, mm. tutkittuun tietoon ja näyttöön perustuvan työn vahvistaminen sekä kehittämisen tulosten, kuten uusien menetelmien, sovellusten ja toimintamallien jalkauttaminen käytäntöön. Yhteisiä painopistealueita ovat mm. digitaalisten palveluiden kehittäminen, tietojohtaminen ja vaikuttavuusperustainen ohjaus sekä asiakas- ja potilasturvallisuus. Yhteistyö tavoitteen saavuttamisessa nähdään tärkeänä sekä sote- että pelastusallalla.

Länsi-Suomen yhteistyöalueella sote-alan ammatillaisia koulutetaan yliopistoissa (maisteri-, lisensiaatti- ja tohtoritutkinnot), ammattikorkeakouluissa (AMK- ja YAMK-tutkinnot) ja toisen asteen oppilaitoksissa (amatilliset perustutkinnot). Opetuksen ja koulutuksen yhteistyön tavoitteena on sote-alan ammatilaisten saatavuuden turvaaminen, pito- ja vetovoiman ja osaamisen lisääminen sekä työelämälähtöisyys kaksikielisesti koko Länsi-Suomen yhteistyöalueella. Koulutusorganisaatioyhteistyön tavoitteena on saada tiivistä alueellista osaamisen kehittämistä jokaiselle hyvinvointialueelle.

Ammattikorkeakoulujen kanssa on solmittu hyvinvointialuekohtaiset harjoittelusopimukset. Toisen asteen opiskelijoille sopimukset tehdään opiskelijakohtaisesti.

Osa lääketieteen lisensiaatin koulutusohjelman perusopetuksesta toteutetaan ns. hajautettuna opetuksena yhteistyöalueella hyvinvointialueiden ja Turun yliopiston välillä tehtyihin sopimuksiin perustuen. Yleislääketieteen koulutusopimukset puolestaan kattavat lääketieteen perusopetuksen yleislääketieteen hajautetut koulutusjaksot ja yleislääketieteen ammatillisen jatkokoulutuksen. Sopimuksissa sovitaan mm. opetuksen toteuttamisesta ja kustannusten jaosta. Vastuu sopimusten hallinnoinnista ja rahaliikenteestä on Varsinais-Suomella.

Turun yliopiston alueella toimii erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkäritutkintojen ammatillinen jatkokoulustoimikunta sekä erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen ja yleislääketieteen erityiskoulutuksen alueellinen neuvottelukunta. Neuvottelukunnassa ovat edustettuina kaikki yhteistyöalueen hyvinvointialueet. Yhteinen pyrkimys on varmistaa, että koulutus tuottaisi mahdollisimman paljon lääkäreitä ja hammaslääkäreitä yhteistyöalueelle.

Sosiaalityö pääaineena suoritettuihin kandidaatin ja maisterin tutkintoihin kuuluva käytännön harjoittelu perustuu yliopistojen ja hyvinvointialueiden keskinäisiin yhteistyösopimuksiin. Sosiaalityöhön pätevöitymistä on tuettu ns. joustavien opinto-oikeuksien kautta sekä erillisellä valtion rahoituksella muun yliopistoyhteistyön lisäksi.

Sosiaalityöntekijöiden koulutusta, tutkimusta ja kehittämistoimintaa tuottavat yliopistot valtakunnallisine verkostoineen (sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet) tuottavat sosiaalihuollon ja monitieteisten palvelujen koulutus-, kehittämis- ja tutkimuspalveluja. Useissa tapauksissa nämä linkittyvät sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan alueella.

Sosiaalialan TKKI-kentällä toimivat sosiaalialan osaamiskeskukset, joita Länsi-Suomen YTA-alueella on kolme: VASSO (Varsinais-Suomi), Pikassos (Satakunta) ja SONet Botnia (Pohjanmaa), joiden kanssa kukin alue on luonut omat toimintatapansa. Yhteistoiminta-alueella toimii myös valtakunnallinen ruotsinkielinen sosiaalialan osaamiskeskus Finlandsvenska Kompetenscentret FSKC. Sosiaalialan osaamiskeskusten tavoitteena on vahvistaa sosiaalialan tieto- ja tutkimusperustaisuutta sekä kehittää sosiaalihuollon laadukkaita ja vaikuttavia palveluja. Osaamiskeskukset ovat verkostoituneet kansallisesti, mikä on tukenut yhtenäisten toimintamallien jalkautusta alueille ja mahdollistanut välittömän yhteyden kansallisen kehittämisen ja verkostojen kanssa.

5. Yhteinen varautumis- ja valmiussuunnittelu

Tilannekuva

Yhteistyöalueen hyvinvointialueiden on muodostettava sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekuvaa alueiltaan toimintojen jatkuvuuden ja palvelujen saatavuuden turvaamiseksi häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Hyvinvointialueiden on luovutettava tilannekuvaa koskevia tietoja sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukselle. Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävänä on yhteistyöalueellaan koota ja analysoida tietoa sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteista ja niiden uhkista. Tilannekuva sisältää tiedot palvelujärjestelmän toiminnasta ja kuormituksesta, henkilöstö- ja materiaaliressursseista ja tukipalveluiden toiminnasta. Valmiuskeskus jakaa tilannekuvatiedot yhteistyöalueensa hyvinvointialueille sekä aluehallintovirastoille niiden tehtävien hoitamista varten ja muille sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksille ja sosiaali- ja terveysministeriölle valtakunnallisen tilannekuvan luomiseksi.

Valmiussuunnittelu

Hyvinvointialueet toimivat normaalioloissa ja normaaliolojen häiriötilanteissa itsenäisesti. Normaaliolojen yhteistyötä kehittämällä luodaan luonteva siirtymä toimimiselle normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Konkreettinen yhteistyö normaaliaikana vahvistaa yhteisten resurssien käyttämistä, ohjaamista ja johtamista normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Valmiuskeskus tukee ja yhteensovittaa osaltaan valmiussuunnittelua kansallisten yhtenäisten periaatteiden pohjalta. Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskus osallistuu hyvinvointialueiden välistä yhteistoimintaa, häiriötilannejohtamista, yhteisen tilannekuvan muodostamista ja jakamista sekä tiedonvaihtoa kehittäviin ja valmiussuunnitelmien yhteensovittaviin ja niiden toimivuutta testaaviin valmiusharjoituksiin.

Valmiuskeskus tuottaa Länsi-Suomen yhteistyöalueella VALSU-portaalin pääkäyttäjäpalvelut ja sovittaa yhteen yhteistyöalueensa valmiussuunnittelua kansallisten periaatteiden mukaisesti. Valmiuskeskuksessa toimivat myös yhteistyöalueen sosiaali- ja terveydenhuollon ERICA-, KEJO- ja Virve-pääkäyttäjät.

Yhteistyöalueen valmiutta ja varautumista yhteensovittava ryhmä toimii myös sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen ohjausryhmänä. Ryhmässä on edustus kaikilta yhteistyöalueen hyvinvointialueilta sekä asiantuntemusta kuntien varautumisesta ja ympäristöterveydenhuollosta. Ryhmän puheenjohtajana toimii yliopistollista sairaalaa ylläpitävän hyvinvointialueen johtaja. Ohjausryhmän tehtävänä on ohjata ja tukea valmiuskeskuksen toimintaa siten, että se kykenee kokoamaan, ylläpitämään, analysoimaan sekä välittämään tilannekuvaa yhteistyöalueen sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteista ja niiden uhkista sekä muodostamaan ja ylläpitämään valmiutta kuvaavaa tilannekuvaa palvelujärjestelmän toiminnasta.

Valmiuskeskuksen perustamiseen on myönnetty valtion rahoitusta. Jatkossa toiminnasta ja erikseen sovitusta palveluista sekä järjestelmien ylläpidosta aiheutuvat kustannukset jaetaan hyvinvointialueiden kesken erikseen sovittavalla tavalla.

Sosiaali- ja kriisipäivystysten tehtävänä on osallistua alueellaan varautumis- ja valmiussuunnitelmien laatimiseen häiriötilanteiden ja suuronnettomuuksien varalle yhteistyössä ensihoitokeskuksen kanssa ja yhdessä muiden viranomaisten, toimijoiden ja erityisvastuualueiden kanssa siten, että suunnitelmat muodostavat kansallisen kokonaisuuden. Yhteistyöalueen sosiaali- ja kriisipäivystyksillä on jokaisella omat erityispiirteensä, jotka liittyvät alueen maantieteeseen, liikenteeseen tai muihin erityiskohteisiin. Yhden hyvinvointialueen voimavarat ylittävissä häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa toimimisen edellytyksenä on, että jokainen sosiaali- ja kriisipäivystys on huolehtinut oman alueensa alueelliseen riskienarviointiin perustuvasta varautumisestaan ja sen edellyttämästä valmiussuunnittelusta.

Viranomaisyhteistyö ja muu yhteistyö

Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskus ja pelastusviranomaiset osallistuvat puolustusvoimien ja muiden viranomaisten kanssa tehtävään yhteistyöhön. Pelastusviranomaistoiminnan yhteistyöhön liittyy mm. palontutkintaa, tapahtumaturvallisuutta, erityiskohteiden tarkastuksia, kemikaalivalvonta ja määräaikaisia valvontakäyntejä. Tästä syystä pelastustoimen ja varautumisen ja väestönsuojelun yhteistyön avulla on kyettävä yhtenäistämään pelastuslaitosten varautumis- ja väestönsuojeluun liittyvää suunnittelua.

Sosiaali- ja kriisipäivystyksen on toimittava yhteistyössä ensihoitopalvelun, terveydenhuollon päivystyksen, pelastustoimen, poliisin, hätäkeskuksen ja tarpeen mukaan muiden toimijoiden kanssa.

Hyvinvointialueiden on tehtävä alueen kuntien kanssa sopimukset hyvinvointialueen ja kuntien välisestä yhteistoiminnasta. Hyvinvointialueen tehtävä on tukea alueensa kuntien valmiussuunnittelua ja vahvistaa alueensa viranomaisten kykyä toimia normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Kiinteä yhteistyö Ahvenanmaan kanssa on keskeinen osa varautumis- ja valmiussuunnittelua.

Liite 6. Sopimusta valmistelleiden työryhmien kokoonpanot

Länsi-Suomen yhteistyöalueen yhteistyösopimus on valmisteltu yhteistyöalueen kaikkien kolmen hyvinvointialueen keskeisten asiantuntijoiden yhteistyönä. Työskentely on toteutunut viidessä päätyöryhmässä: 1) Järjestäminen, 2) Eiläkinnälliset tukipalvelut, 3) Päivystys, ensihoito, varautuminen ja valmius, 4) TKKI, yliopistosairaalan tehtävät ja menetelmäohjaus sekä 5) Pelastuspalvelut. Työryhmät ovat edelleen jakautuneet alatyöryhmiin valmisteltavan sisällön mukaan. Näistä erilliset työryhmät ovat työstäneet strategiaa ja sopimuksen koordinaatiota.

Päätyöryhmä 1. Järjestäminen

- Puheenjohtaja: Erkki Penttinen Pohjanmaa
- Muut jäsenet:
 - o Pasi Oksanen, Antti Hakanen Varsinais-Suomi
 - o Marika Lanne, Sohvi Hörkkö Satakunta
 - o Peter Nieminen Pohjanmaa

1.1 Palvelutarpeen arviointi ja ennakointi sekä sote-järjestämisen seuranta ja arviointi

- Puheenjohtaja: Marika Lanne Satakunta
- Muut jäsenet:
 - o Leena Setälä, Marjaana Siirala Varsinais-Suomi
 - o Sanna Mustajoki, Katri Siiri-Valovirta Satakunta
 - o Pia-Maria Sjöström, Pia Vähäkangas Pohjanmaa

1.2 Läkinnällisten tukipalveluiden järjestäminen ja tuottaminen (diagnoosiikka, lääkehuolto)

- Puheenjohtaja: Antti Hakanen Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Satu Jääskeläinen Varsinais-Suomi
 - o Sohvi Hörkkö, Rita Syystö Satakunta
 - o Reijo Autio, Jussi-Pekka Rauha Pohjanmaa

1.3 Erikoissairaanhoidon henkilöstön ja osaamisen varmistaminen erikoisaloittain (palveluiden tarkoituksenmukainen saatavuus ja saavutettavuus)

- Puheenjohtaja: Erkki Penttinen Pohjanmaa
- Muut jäsenet:
 - o Tarja Heino-Tolonen, Pirjo Mustonen Varsinais-Suomi
 - o Marjo Seppänen, Lotta Nikki Satakunta
 - o Tanja Skuthäällä, Birgitta Ivars Pohjanmaa

1.4 Harvoin tarvittavien tai erityisen vaativien sote-palveluiden tuottaminen ja järjestäminen (*pois lukien: yliopistosairaalan palvelutehtävät*)

- Puheenjohtaja: Pasi Oksanen Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Soile Merilä, Sari Hietala, Heikki Lukkarinen Varsinais-Suomi
 - o Jukka Kärkkäinen, Mari Levonen Satakunta
 - o Virpi Kortemäki, Annica Sundberg Pohjanmaa

Päätyöryhmä 2. Ei-lääkinnälliset tukipalvelut

- Puheenjohtaja: Tero Mäkiranta Satakunta
- Muut jäsenet:
 - o Janne Saarinen, Arja Pesonen Varsinais-Suomi
 - o Jani Lavonen Satakunta
 - o Pia Haglund, Heikki Kaukoranta Pohjanmaa

2.1 Hankinta- ja logistiikkayhteistyö: hankinnat, varastointi, kuljetus sekä ajoneuvojen hallinta

- Puheenjohtaja: Juha-Pekka Heikkonen Satakunta
- Muut jäsenet:
 - o Katariina Huikko, Mika Leivo Varsinais-Suomi
 - o Juha-Pekka Heikkonen, Juha Holmi Satakunta
 - o Niklas Teir, Harri Laaksonen, Stefan Vehkoja Pohjanmaa

2.2 Ateria- ja puhtauspalveluyhteistyö: ruokahuolto, siivous ja tekstiilihuolto

- Puheenjohtaja: Marjo Reyes Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Outi Halmela, Kaisa Virtanen, Satu Paloviita Satakunta
 - o Kirsti Mylläri, Hanna Tikkanen Pohjanmaa

2.3 Tiedonhallinnan ja sähköisten palveluiden yhteistyö: ICT-palvelut tukipalveluna, tiedonhallinnan ja sähköisten palvelujen kehittäminen

- Puheenjohtaja: Jani Lavonen Satakunta
- Muut jäsenet:
 - o Janne Mutanen, Marjaana Siirala Varsinais-Suomi
 - o Leena Ollonqvist Satakunta
 - o Kimmo Tiira, Pia Wik Pohjanmaa

2.4 Laajakantaiset ja taloudellisesti merkittävät investoinnit ja sopimukset: toimitilat ja muut laajakantaiset ja taloudellisesti merkittävät investoinnit ja sopimukset

- Puheenjohtaja: Lena Nystrand Pohjanmaa
- Muut jäsenet:
 - o Arja Pesonen, Timo Seppälä, Jari Poromaa Varsinais-Suomi
 - o Jyrki Vatanen, Kari-Matti Haapala Satakunta
 - o Ulf Stenbacka Pohjanmaa

2.5 Lääkintätekniikka- ja apuvälinehuoltoyhteistyö: lääkintälaitteiden, välinehuollon ja apuvälineiden hallinta- ja huoltoyhteistyö

- Puheenjohtaja: Jukka Mäkitalo Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Janne Ollikainen, Juha Pankkio Varsinais-Suomi
 - o Sami Paavilainen, Kimmo Heinonen, Jonna Rouhelo Satakunta
 - o Petri Luoma, Heidi Kotanen, Tytti Alho Pohjanmaa

Päätyöryhmä 3. Päivystys ja ensihoito, varautuminen ja valmiuskeskus

- Puheenjohtaja: Karri Kirjasuo Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Vesa Halonen, Kaarina Katas, Anne Vähämäki Varsinais-Suomi
 - o Katriina Peltomaa Satakunta
 - o Taneli Väyrynen, Terhi Metsola Pohjanmaa

3.1 Terveystenhuollon päivystys

- Puheenjohtaja: Sirpa Rantanen Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Anne Hedman Varsinais-Suomi
 - o Katja Jokela, Katriina Peltomaa Satakunta
 - o Saija Seppelin Pohjanmaa

3.2 Ensihoitokeskuksen tehtävien järjestäminen, ensihoidon sovittaminen yhteen muun toiminnan kanssa

- Puheenjohtaja: Taneli Väyrynen Pohjanmaa
- Muut jäsenet:
 - o Timo Iirola, Tomi Nieminen Varsinais-Suomi
 - o Ari Nikki, Ville Väreä Satakunta
 - o Tom Smedlund Pohjanmaa

3.3 Häiriötilanteet, poikkeusoloihin varautuminen

- Puheenjohtaja: Anne Vähämäki Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Jussi Rapeli, Mikael Mattila, Kaarina Katas, Karri Kirjasuo Varsinais-Suomi
 - o Vesa Hietava, Petri Ekberg, Minna Vitikainen, Jaana Lehtonen Satakunta
 - o Terhi Metsola, Tapio Alho, Taneli Väyrynen, Dan Gref Pohjanmaa

3.4 Sosiaali- ja kriisipäivystys

- Puheenjohtaja: Kaarina Katas Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Piia Pihlajamäki Satakunta
 - o Siv Kola Pohjanmaa

3.5 Valmiuskeskustoiminta

- Puheenjohtaja: Karri Kirjasuo Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Riikka Aaltonen, Pirjo Mustonen, Mari Kauppila Varsinais-Suomi
 - o Minna Vitikainen, Vesa Hietava, Jaana Lehtonen Satakunta
 - o Terhi Metsola, Tapio Alho Pohjanmaa

Päätyöryhmä 4. TKKI, yliopistosairaalan tehtävät, menetelmäohjaus

- Puheenjohtaja: Ville Kytö Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Mikko Pietilä Varsinais-Suomi
 - o Mari Niemi, Kati Nordlund-Luoma Satakunta
 - o Suvi Einola, Marjo Orava Pohjanmaa

4.1 Tutkimus- ja innovaatiotoiminta

- Puheenjohtaja: Ville Kytö Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Soile Merilä, Markus Juonala (Turun yliopisto, kutsuttuna) Varsinais-Suomi
 - o Marita Koivunen, Mari Niemi Satakunta
 - o Suvi Einola, Pia Nyman Pohjanmaa

4.2 Opetus ja koulutus

- Puheenjohtaja: Carina Nåls Pohjanmaa
- Muut jäsenet:
 - o Terhi Kivijärvi, Susanna Laivoranta-Nyman Varsinais-Suomi
 - o Kati Nordlund-Luoma, Marko Knuutila Satakunta
 - o Hanna Kujanpää Pohjanmaa

4.3 Kehittäminen

- Puheenjohtaja: Mari Niemi Satakunta
- Muut jäsenet:
 - o Tarja Heino-Tolonen, Pirjo Mustonen/Ville Kytö Varsinais-Suomi
 - o Marita Koivunen Satakunta
 - o Mari Plukka, Marjo Orava Pohjanmaa

4.4 Yliopistosairaalan palvelutehtävät ja menetelmäohjaus

- Puheenjohtaja: Pirjo Mustonen Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Mikko Pietilä Varsinais-Suomi
 - o Kirsi Juvila, Pia Lahtinen Satakunta
 - o Heikki Kaukoranta, Heli Ylihärsilä Pohjanmaa

Päätyöryhmä 5. Pelastuspalvelut

- Puheenjohtaja: Vesa Halonen Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Mika Lankinen Varsinais-Suomi
 - o Pekka Tähtinen, Jyri Leppäkoski Satakunta
 - o Tero Mäki Pohjanmaa

5.1 Pelastustoiminta

- Puheenjohtaja: Antti Halmela Satakunta
- Muut jäsenet:
 - o Juha Virto Varsinais-Suomi
 - o Juuso Suonpää Satakunta
 - o Krister Fogelberg Pohjanmaa

5.2 Turvallisuuspalvelut

- Puheenjohtaja: Torbjörn Lindström Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Mikko Puolitaival Satakunta
 - o Juuso Hagqvist Pohjanmaa

5.3 Varautuminen ja väestönsuojelu

- Puheenjohtaja: Petri Ekberg Satakunta
- Muut jäsenet:
 - o Mikael Mattila Varsinais-Suomi
 - o Dan Gref Pohjanmaa

5.4 Pelastustoimen tukipalvelut

- Puheenjohtaja: Peter Dahlström Pohjanmaa
- Muut jäsenet:
 - o Mika Viljanen Varsinais-Suomi
 - o Petri Ekberg Satakunta

Strategia

- Puheenjohtaja: Suvi Einola Pohjanmaa
- Muut jäsenet:
 - o Katariina Kauniskangas, Laura Saurama, Vesa Halonen Varsinais-Suomi
 - o Marika Lanne, Tero Mäkiranta Satakunta
 - o Marina Kinnunen Pohjanmaa

Sopimusvalmistelun koordinointi

- Puheenjohtaja: Katariina Kauniskangas Varsinais-Suomi
- Muut jäsenet:
 - o Ville Kytö, Karri Kirjasuo, Vesa Halonen Varsinais-Suomi
 - o Tero Mäkiranta Satakunta
 - o Erkki Penttinen, Pia-Maria Sjöström Pohjanmaa

YTA-johtoryhmä

- Puheenjohtaja:
 - o Marina Kinnunen (1/2024 saakka) Pohjanmaa
 - o Tarmo Martikainen (2/2024 alkaen) Varsinais-Suomi
- Varsinaiset jäsenet:
 - o Tarmo Martikainen, Antti Parpo, Laura Saurama, Mikko Pietilä
(varajäsen: Ville Kytö) Varsinais-Suomi
 - o Kirsi Varhila, Tero Mäkiranta, Sari Rantanen
(varajäsen: Hanna-Leena Markki) Satakunta
 - o Marina Kinnunen, Pia-Maria Sjöström, Linda Jakobsson-Pada
(varajäsen: Erkki Penttinen) Pohjanmaa
 - o Vesa Halonen/Varsinais-Suomi
(1. vara Pekka Tähtinen/Satakunta; 2. vara Dan Gref/Pohjanmaa) pelastustoimi
 - o Bengt Michelsson Ahvenanmaa
- Asiantuntijat ja sihteeristö:
 - o Katariina Kauniskangas, Karri Kirjasuo, Ville Kytö, Mika Lankinen Varsinais-Suomi
 - o Sari Vainio Satakunta
 - o Erkki Penttinen, Suvi Einola, Päivi Berg Pohjanmaa